

Familie Reyskens

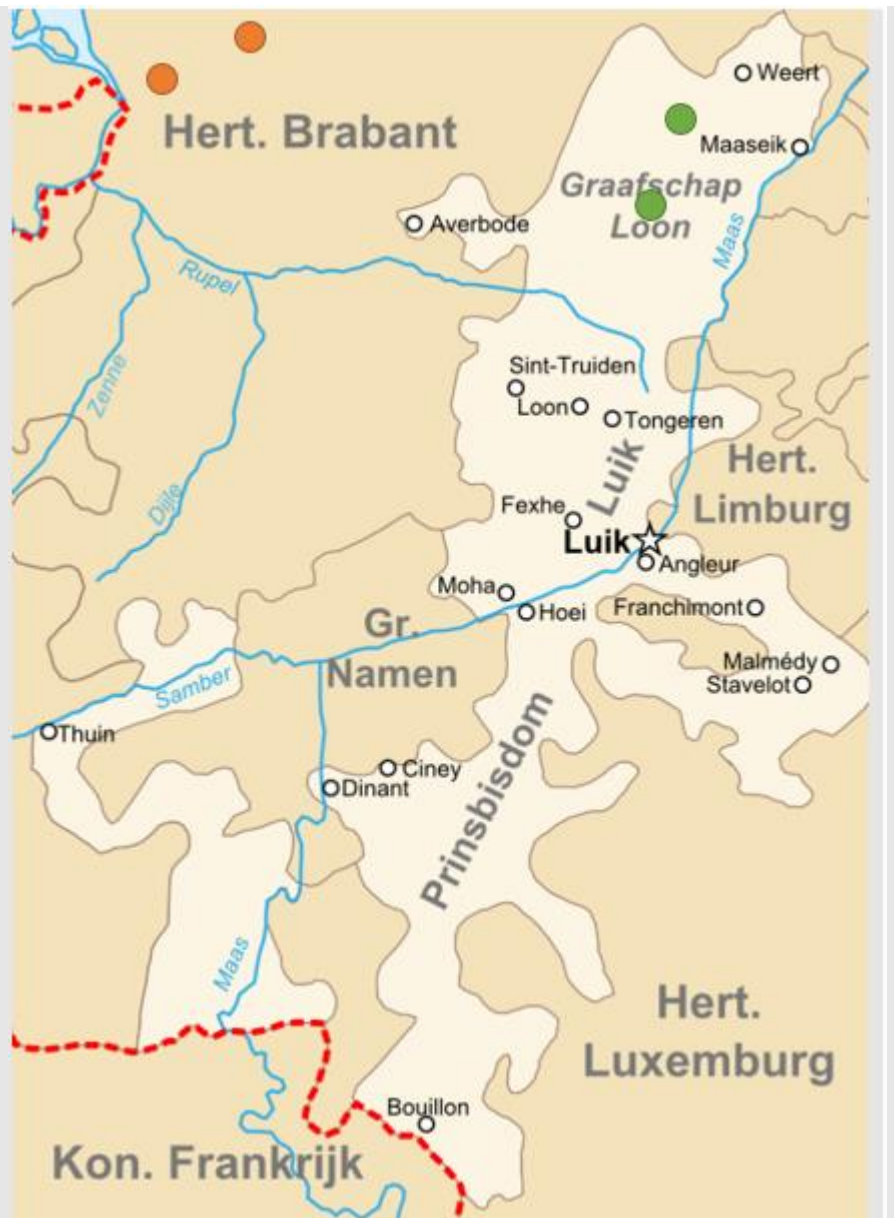
De oorsprong van de familienaam Reyskens lijkt te zoeken in de 17^e eeuw in het voormalige Prinsbisdom Luik, in de huidige Belgische provincies Limburg en Luik. De naam kwam ook voor in de Antwerpse Kempen, als afgeleide van Reyens en Rens, al lijken deze families niet verwant. Reyskens werd er ook gespeld als Van de Rys (16^e eeuw, Kalmthout) en varianten als Rijskens, Reijskens en Renckens kwamen eerder in Limburg voor (17^e eeuw, Genk en Bree). Ander varianten zijn Ryskens, Rijskens, Riskin (en mogelijk ook Raskin).

Kaart: het Prinsbisdom Luik omstreeks 1350. De oudste meldingen van Reyskens vinden we aan het begin van de 17^e eeuw in Genk en Bree, in het voormalige graafschap Loon, Belgisch Limburg (zie groene cirkels).

Oudere, gelijkaardige familienamen kwamen voor in de Antwerpse Kempen in de 16^e en in de 17^e eeuw (Kalmthout) en in de 15^e eeuw (Loenhout, zie oranje cirkels), maar deze families lijken niet verwant.

In de Noordelijke Nederlanden kwam de naam niet voor.

In Diest is er een plaats die Reysberg heet.

Oorsprong van de naam

- Letterlijk betekent de naam “*de zoon van Reinken*”. De eerste meldingen van de familienaam waren vermoedelijk varianten op *Reinskens*, een schrijfvariant die niet meer voorkomt¹. In het Latijn heette Reyn / Reynken “Reinerus”. De naam kwam voor als Rein(tje). De Frankische betekenis gaat om “*regin*”, een raadsman of raadgever.
- Het gaat dus om een patroniem, met name een afgeleide van de Frankische voornamen *Reinke*, *Reijncken* of *Rencken* die in het voormalige Prinsbisdom Luik populair waren. Bijvoorbeeld *Reijncken* Cremers werd geboren omstreeks 1490 in Klimmen in Nederlands-Limburg. Zijn dochter, geboren in 1520 ging bij de naam Anna Cremers *alias Renckens*.
- Ook de naam Reinier komt voor. Reinier is een tweestammige Germaanse naam waarin “*regin*” duidt op raad(-gever of raadsman) en het tweede deel ‘her’ wijst op leger. Er zijn overigens nog voornamen die met Rein beginnen: Reinderd, Reinhard, Reinhold, Reinmund, Reinold, ...
- Het lijkt weinig waarschijnlijk het om een toponiem of plaatsverwijzing gaat. De naam zou dan een afgeleide zijn van *Reisig* of *Reis*, een plaats waar struikgewas of “*rijshout*” groeide. Als plaatsverwijzing herkennen we dit bijvoorbeeld in de dorpsnaam Rijsbergen, bij Zundert in Nederland en bij gehuchten Rijsberg in Balen, Tremelo, en Veldhoven nabij Eindhoven in Nederland.
- Er is een Reysnberg in Diest. Diest ligt op de grens van de Kempen en het Hageland, grenst in het oosten aan de provincie Limburg, en behoorde in de 15^e eeuw tot Maria Van Loon-Heinsberg, een afstammeling van de graven van Loon. Die band met de oorsprongsstreek van Reyskens in het graafschap Loon is alleszins een merkwaardig gegeven. De naam Rheinberg, komt ook enkele keren voor in Duitsland in combinatie met de Rijn (Rhein).

Historische vindplaatsen

- 15^e eeuw** De naam Reysn komt voor in de omgeving van Loenhout in de Antwerpse Kempen.
- Christiaan Reysn werd geboren omstreeks 1445 en huwde te Loenhout omstreeks 1475. Hij had een zoon Peter Reysn, gehuwd met Isabelle Verwilt, en dochters Cornelia, gehuwd met Maarten Herijgers, en Marie, gehuwd met Corneel Dierckx.

- 16^e eeuw** In de Antwerpse Kempen vinden we meldingen van Reij(n)skens in het midden van de 16^e eeuw in Kalmthout. Corneel Reijskens, wiens naam ook als Van den Rijs en als van de Reijzen werd gespeld, werd er geboren omstreeks 1590. Hij huwde in 1618 in Kalmthout met Catharina Laureijs. Corneel was een zoon van Jan Reijskens, geboren omstreeks 1560.

Opvallend is de naam Reysn, waarvan Reyskens een afleiding moet zijn. Deze familienaam kwam voor in de Antwerpse Kempen:

- Corneel Reysn werd geboren in 1522 en huwde in Brecht, waar zijn zoon Laureys Reysn in 1552 werd geboren. Laureys Reysn was schepen en molenaar, huwde op 10 januari 1590 in Loenhout met Margriet van Elsacker en overleed op 11 mei 1622 in Loenhout op 70-jarige leeftijd. Ook onder de nakomelingen waren er molenaars in de omgeving van Loenhout. De voorouders van deze Reysn familie gingen in de 15^e eeuw ook bij de naam *De Decker*: stamouder Corneel De Decker was geboren omstreeks 1475 terwijl zijn broer Peter en zus Cornelia de naam Reysn voerden. Bij de nakomelingen kwam de naam Reysn meestal in onbruik, en er zijn geen

aanwijzingen dat deze families verwant waren met de Limburgse in de volgende eeuw.

Deze Antwerpse familie is vrij goed gedocumenteerd, met meerdere meldingen in de schepenenregisters van Loenhout tussen 1515 en 1552 bij vastgoed transacties. Er is evenwel geen enkele relatie met Limburg.

De naam Reskens komt voor in Rheinberg en in Pommern in Duitsland en in Engeland, maar het gaat hier niet om verwante families.

- 17^e eeuw** We vinden de naam Reyskens frequent in de omgeving van Genk en Bree in Limburg:
- Matheus Reyskens werd geboren omstreeks 1630 in Genk. Hij huwde omstreeks 1660 met Anna Beelen. Een dochter Katrien Reyskens huwde met Jan Geusens.
  - Een naamgenoot werd gedoopt op 23 mei 1653 in Genk. Hij woonde in het gehucht Terboek.
  - Jan Reyskens werd geboren op 28 maart 1657 in Beek bij Bree. Hij huwde Katrien Koninkx en overleed op 4 oktober 1702 in Beek.
  - Jan Reyskens werd gedoopt op 12 maart 1687 in Genk.

Oudere vindplaatsen zijn er in de huidige provincie Antwerpen:

- Agnes Reyskens werd geboren te Tongerlo omstreeks 1605. Zij huwde er met Quirijn Nouckens.
- Er is ook een melding van Adrienne Reyskens, gedoopt op 4 mei 1627 in Kalmthout.
- *Reynskens* was een familienaam variant die eind 17^e eeuw ook voorkwam in Oost-Vlaanderen (Ruien en Kwaremont) en in Antwerpen (Berchem).

De schrijfwijze Reijskens vinden we behalve in Beek bij Bree in Limburg ook in het Nederlandse Noord-Brabant:

- Johanna Reijskens werd vermeld in 1680 in 's Hertogenbosch, Noord-Brabant, Nederland.

Ook de schrijfwijze Rijskens komt voor in Beek bij Bree en in Tongerlo.

De naam de Rijs / de Reijs alias Van Slierke komt in de 17^e eeuw ook voor in Leiden, Zuid-Holland, Nederland:

- Abraham Isaac de Rijs was een lakenwerker in Leiden die op 9 juli 1657 in Leiden huwde met Petronella Stevens. Zijn oom Frans le Fevere was getuige. Hij was een zoon van Isaac de Rijs, geboren omstreeks 1630, en had een broer Isaac die ook lakenwerker was en op 7 april 1656 huwde in Leiden met de weduwe van Robert Caffaert.

In beek bij Bree komt ook de schrijfwijze Renckens voor naast Reijskens, en de schrijfwijze Renskens kwam voor in Belgisch en Nederlands Limburg (Bilzen, Venray, Grubbenvorst, Tegelen, Blittersijck) en een enkele keer in Meerhout in de Antwerpse Kempen. De naam komt niet meer voor in de 2007/2008, maar kwam nog wel uitzonderlijk voor in de 20^e eeuw

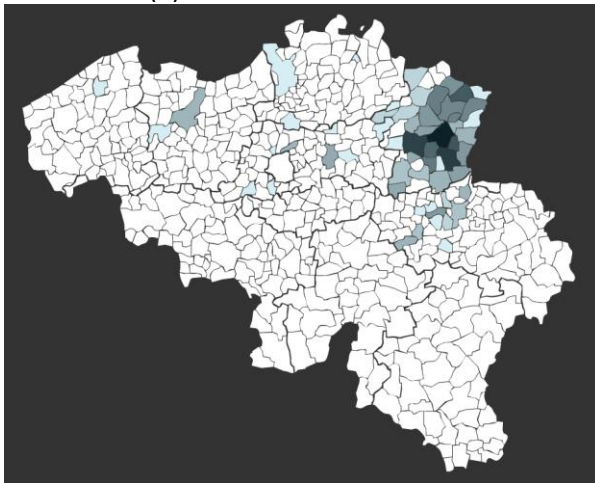
Vermeldingen in de adel hebben geen aangetoonde verwantschap met de families die vanaf de 17^e eeuw bij de naam Reyskens gingen, al is er een geografische verwantschap de de familie Reys, vermeld in de omgeving van Tongeren in de 14^e en de 15^e eeuw.

- De familie *Reys de Repen* wordt vermeld in de 14^e en de 15^e eeuw in de omgeving van Wintershoven in Limburg. Deze adellijke familie ging bij aliases als *de Guihoven*, *de Mombeek*, *de Repen* en *de Wintershoven*, verwant aan de burggraven van Colmont in de omgeving van Tongeren. Stamouder van dit adellijk geslacht waren ene Andreas Reys, gehuwd met Julia *de Repen* omstreeks 1370 en diens vader Gielis Keppen, heer van Repen die omstreeks 1320 werd geboren.
- Het adellijk geslacht de Reys werd al vermeld in de 11^e eeuw in Frankrijk: jonkvrouw *de Reys* heette ook Mathilde *de Creully*, gehuwd met Henri *de Saint-Clair*, heer van Saint-Clair-sur-l'Elle omstreeks 1112.
- Adriaan *de Warnes van Reys en Geer de Maastricht* die in Cadiz, Spanje was geboren als zoon van Diego *de Warnes* en Margaretha *de Geer*. Zijn moeder was afkomstig uit de Nederlanden en de ouders waren op 29 juni 1679 in Cadiz gehuwd. Nakomelingen zouden migreren naar Argentinië.

Hedendaagse vindplaatsen

Reyskens

In 2008 komt de familienaam 474 keer voor in België, met een sterke concentratie in de omgeving van Genk (400+) in Limburg, voornamelijk in Genk (119), Bilzen (51), Hasselt (44) en Bree (25). De naam komt minder frequent voor in andere Belgische provincies zoals Luik (26), Vlaams-Brabant (12), Oost-Vlaanderen (5), Antwerpen (2), West-Vlaanderen (1).

Renckens

Deze schrijfwijze komt 223 keer voor in 2008, met een sterke concentratie in Limburg (135+). Voor families zoals in West-Vlaamse familienamen is het niet uitgesloten dat de naam daar apart is ontstaan.

De oudere schrijfwijze Reijskens is een zeldzame variant geworden die slechts drie keer voorkwam in Hasselt, in Zutendaal en in Machelen. Dat geldt ook voor Ryskens (3 vindplaatsen in Lier en Bree) en Rijskens (2 vindplaatsen in Hasselt).

Oude schrijfwijzen als Reskens komen niet meer voor.

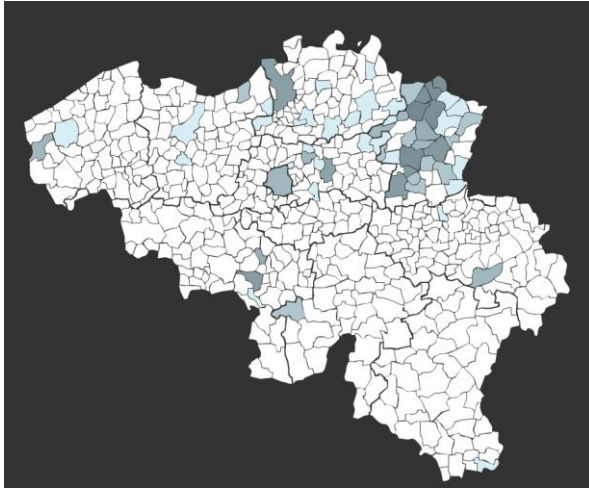
Andere zeldzame variëte schrijfwijzen zijn Ryskens (3 keer, waarvan 1 vindplaats in Bree) en Rijskens (2 vindplaatsen in Hasselt).

In Nederland waren er geen meldingen van Reyskens of Reijskens bij de telling van 2007. Bij de volkstelling van 1947 was er één melding in de provincie Zuid-Holland.

De schoenenwinkel Reyskens is gevestigd in Genk-Waterschei en er is een design winkel Reyskens in Hasselt anno 2022.

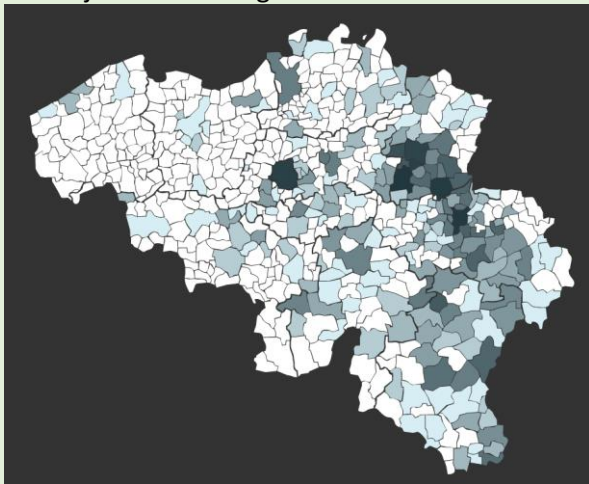
Riskin

De familienaam Riskin kan een variant zijn. In 2008 kwam deze naam 49 keer voor in België, met een sterke concentratie in het zuiden van Limburg (42 keer).

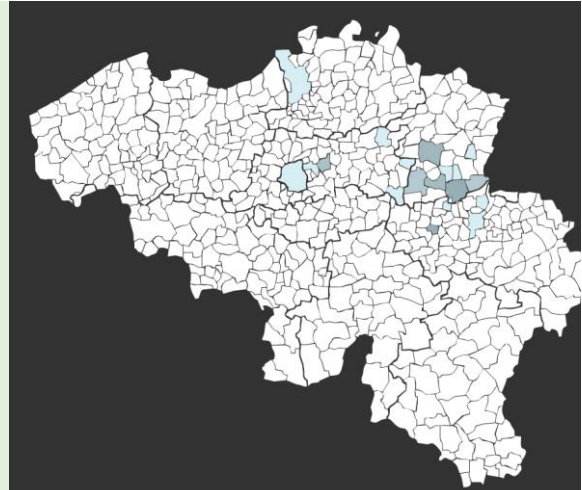

Raskin

Hetzelfde geldt voor de familienaam Raskin. Dit is een familienaam die veel vaker voorkomt dan Reyskens (en Riskin), zo'n 1296 keer in 2008, met een sterke concentratie in Limburg en in het oostelijk deel van België.

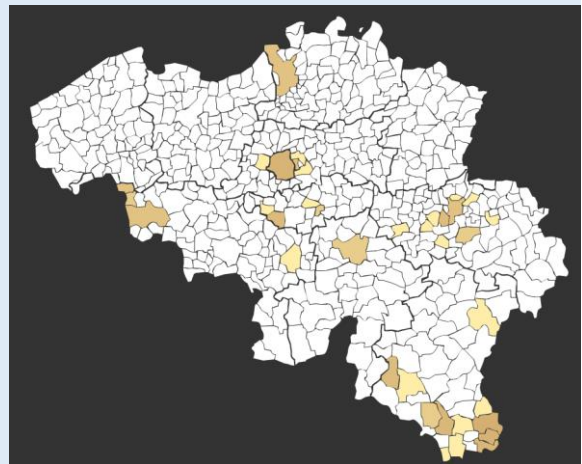

Ook de familienaam **Reys** komt voor, met een gelijkaardige westelijke concentratie als bij de familienamen Rys en Reis. De naam kwam in 2008 slechts 27 keer voor in België. Dat geldt ook voor de schrijfwijze Reijs die in 2008 11 keer voorkwam in België, hoofdzakelijk rond Antwerpen (9). We vermoeden eerder dat de varianten op Reys een verwantschap inhouden met de familienaam **Reyns** (761 keer in 2008) of Reijns (36) die een gelijkaardig eerder westelijk spreidingsgebied hebben zoals Reys, Rys en Reis.

Reis

Deze familienaam komt 98 keer voor in België, duidelijk in andere regio's dan de oorsprongsstreek van Reyskens in het noordoosten. Er is heel waarschijnlijk geen verband, ook al is er een etymologische verwantschap tussen de namen.

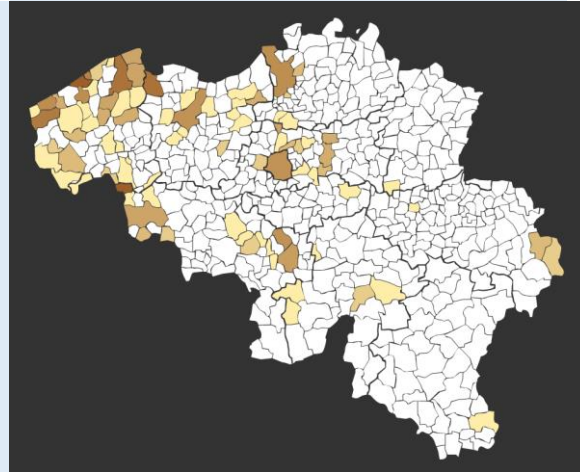
Rys

Dit geldt ongetwijfeld ook voor Rys, dat in 2008 370 keer voorkomt in andere regio's van België, en waar we van een duidelijk westelijke concentratie kunnen spreken.

Reys, Reijs en Rys lijken eerder varianten op de familienaam **De Reys** (140 vindplaatsen in het centrum van België).

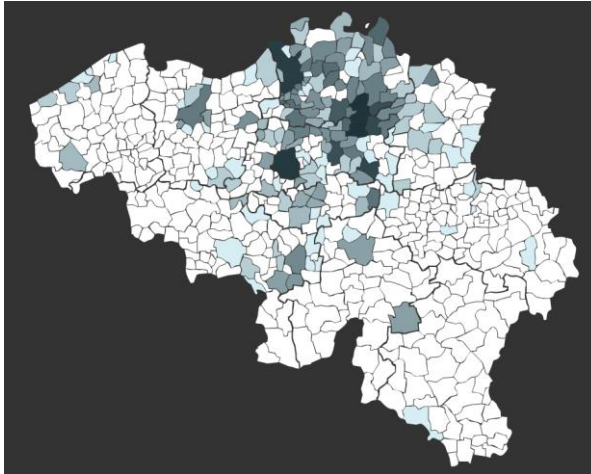
Op deze familienaam is er andere zeldzame variant **Reysens** (9 in Herne, Pepingen en Gooik).

Dat er geen verwantschap is met Reyskens, leiden we af uit het ontbreken van historische tussenvarianten tussen "Reis" en "Reyskens" in de oorsprongsstreek van Reyskens.

Rens

Deze familienaam komt 1210 keer voor in 2008, met een sterke concentratie in de Antwerpse Kempen.

Re(y)ns zou een voorloper van de familienaam Reyskens kunnen zijn, maar daar is geen bewijs voor.

De familienaam Rens komt in Limburg met 50 tot 60 meldingen in 2008, maar net niet in de gemeenten Bilzen of Genk die in vroegere eeuwen pleisterplaatsen waren voor families Reyskens. Dat blijkt al zo te zijn vanaf de 18^e eeuw, wanneer deze naam voornamelijk in Sint-Truiden opduikt en enkele keren in Lommel, Overpelt en Tessenderlo, terwijl er daarvoor geen of nauwelijks meldingen van deze familienaam zijn in Limburg.

Al in de 14 eeuw kwam de familienaam Rens in het huidige Vlaams-Brabant (Opwijk, Langdorp) voor met de oudste meldingen tussen 1330-1340. We vinden de naam tot in de 16e eeuw, hoofdzakelijk in de omgeving van Aarschot, met enkele meldingen in Antwerpen (Westerlo, Wuustwezel).

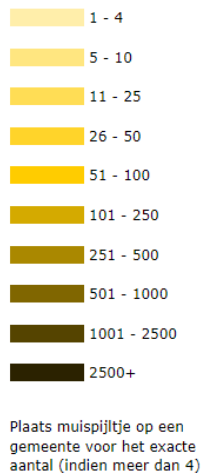

Foto: één van de oudst gedocumenteerde grafplaatsen is het graf van Pieter Reyskens (11 september 1882-17 januari 1968) en Marie-Thérèse Slechten (31 oktober 1881-9 mei 1949) in Bilzen.

Renckens in Nederland

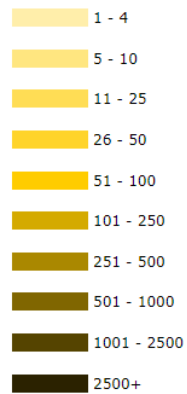
In 2007 kwam de naam Renckens 190 keer voor in Nederland, waarvan 25 keer in Nederlands Limburg in de omgeving van Maaseik, 26 keer in de omgeving van Amsterdam, 9 keer in de omgeving van Den Haag, 20 keer in de omgeving van Utrecht en 11 keer in de omgeving van Nijmegen, 7 keer in de omgeving van Zwolle. Het is niet uit te sluiten dat de vermeldingen buiten Nederlands Limburg om niet-verwante families gaat. Reyskens, Reijkskens of Reskens kwamen niet voor in Nederland in 2007. Ook in Nederland komt de naam Reyns / Reijns voor (340 personen) in 2007, maar ook hier eerder westelijk gericht zoals in België.

Reijns + Reyns : 340 personen

Ook de familienaam Rens is frequent aanwezig in Nederland (976 personen in 2007), met een zestal zeldzame meldingen in Nederlands Limburg.

Rens : 976 personen

Plaats muispijl op een gemeente voor het exacte aantal (indien meer dan 4)

Voetnoten

¹ Een gelijkaardige naamvariant van Reyns naar Reynskens, kwam voor in de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen in de 17^e eeuw, bij families waarmee er geen aantoonbare banden waren met het voormalige Prinsbisdom Luik.

Bronnen

© Foto graf Reyskens op de gemeentelijke begraafplaats Beverst in de Zonhoevestraat te Bilzen onder Creative Commons licentie CC-BY-NC 2.0, Cuenen. – Kaarten familienaam.be onder gebruikslicentie. – © Kaarten familienamen in Nederland op basis van de Gemeentelijke Basisadministratie uit 2007 en de Volkstelling van 1947, via Centraal Bureau van Genealogie/Centrum voor familiegeschiedenis Nederland 2022 onder gebruiksvoorwaarden. – Kaart Prinsbisdom Luik onder Publiek Domein, Sir Iain, 2008 (Bron: Wikimedia).